

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Xestión da empresa familiar		Código	611507010
Titulación	Mestrado Universitario en Dirección e Administración de Empresas (2013)			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Rivera Castiñeira, M. Berta	Correo electrónico	b.rivera@udc.es	
Profesorado	Rivera Castiñeira, M. Berta	Correo electrónico	b.rivera@udc.es	
Web				
Descripción xeral	Os obxectivos desta materia son coñecer a relevancia da empresa familiar, desde múltiples perspectivas. Neste senso, profundizarse no estudo e na investigación das características e problemática da empresa familiar dende un punto de vista tanto conceptual coma aplicado.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A14	CE14 - Coñecer as características específicas das empresas familiares, con especial incidencia nos aspectos críticos da súa xestión e dirección.
A21	CE21 - Deseñar sistemas de información para a empresa.
A22	CE22 - Manexar ferramentas informáticas para a xestión de empresas.
A23	CE23 - Deseñar postos de traballo.
A24	CE24 - Deseñar sistemas de incentivos.
A25	CE25 - Implantar políticas de selección de persoal e deseñar carreiras profesionais
B1	CB6 - Posuir e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 - Que os estudantes saibam aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos más amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudio
B3	CB8 - Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrentarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B4	CB9 - Que os estudantes saibam comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
B6	CG1 - Organizar e planificar a xestión empresarial.
B7	CG2 - Resolver problemas empresariais.
B8	CG3 - Tomar decisións na empresa de forma efectiva.
B9	CG4 - Compromiso ético na dirección empresarial.
B10	CG5 - Aplicar coñecementos á xestión empresarial
B11	CG6 - Aprender novas técnicas de dirección de empresas.
B12	CG7 - Adaptarse a novas situacións e xerar novas ideas no mundo empresarial.
B14	CG9 - Entender a importancia da cultura emprendedora.
B15	CG10 - Desenvolver no alumno capacidades analíticas, sintéticas e operativas necesarias para actuar no mundo das empresas familiares, o cal implica a capacidade para trasladar os coñecementos recibidos a situacións concretas.
C1	CT01 - Saber manexar as fontes de información relevante e o seu contido
C2	CT02 - Valorar críticamente o coñecemento e a tecnoloxía.
C3	CT03 - Valorar a importancia da aprendizaxe ao longo de toda a carreira profesional.
C4	CT04 - Traballar en equipo e desenvolver un espírito lóxico e creativo.

C5	CT05 - Capacidad de análisis e síntesis
C6	CT06 - Comunicación oral e escrita.
C7	CT07 - Capacidad crítica.
C8	CT08 - Capacidad de liderazgo
C9	CT09 - Habilidad para trabajar de forma autónoma.
C10	CT10 - Capacidad para comunicarse con expertos en otras áreas.
C11	CT11 - Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias do título
Comprender la problemática específica de las empresas familiares y incidir en los aspectos críticos de dirección y gestión de este tipo de organizaciones.	AP14 AP21 AP22 AP23 AP24 AP25 BP8 BP9 BP10 BP11 BP12 BP14 BP15	BP1 BP2 BP3 BP4 BP6 BP7 CP1 CP2 CP3 CP4 CP5 CP6 CP7 CP8 CP9 CP10 CP11	CP1 CP2 CP3 CP4 CP5 CP6 CP7 CP8 CP9 CP10 CP11

Contidos	
Temas	Subtemas
Bloque 1. Características de las empresas familiares.	1.1. Introducción: Principales características y problemas
Bloque 2. Gobierno de la empresa familiar.	1.2. El sistema de la empresa familiar
Bloque 3. Evolución y continuidad.	1.3. Conflictos: origen y posibles soluciones 1.4. Relaciones, cultura y valores. 2.1. Órganos de gobierno de la familia y de la empresa 2.2. El protocolo familiar. 3.1. Evolución y crecimiento. 3.2. Sucesión y continuidad.

Planificación				
Metodologías / pruebas	Competencias	Horas presenciales	Horas no presenciales / trabajo autónomo	Horas totales
Estudio de casos	A14 A21 A22 A23 A24 A25 B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B15 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11	10	20	30
Solución de problemas	A21 A22 A23 A24 A25 B1 B2 B3 B9 B10 B14 C1 C2 C3 C7 C8	4	12	16

Presentación oral	C1 C2 C5 C6 C7 C10 C11	2	4	6
Discusión dirixida	C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8 C10 C11	4	12	16
Análise de fontes documentais	C1 C2 C5 C6 C7 C11	0.5	1.5	2
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos	Os grupos de traballos asignados á realización do proxecto de empresa, resolverán cuestións relativas aos temas que conformen os contenidos desta materia. O obxectivo é que o profesor propoña casos de estudio vinculados coa empresa familiar, coa finalidade de buscar unha conexión entre os contidos da materia e a realización final do proxecto.
Solución de problemas	Nos casos de estudio, que se propoñan na materia, os alumnos deberán desenvolver habilidades para identificar os problemas que xurdan no ámbito da empresa familiar e resolvélos de forma eficiente e rigorosa.
Presentación oral	Os alumnos de forma individual ou en grupo, deberán defender diante do profesor e doutros estudiantes, os avances efectuados nos seus traballos, así como a validez das decisión adoptadas dentro dos problemas que se identifiquen.
Discusión dirixida	Conside nun intercambio de ideas e opinións entre os integrantes de cada un dos grupos e os responsables dos casos de empresa, acerca dun tema específico, relacionado co caso. Debateranse problemas e situación relativas á toma de decisión no ámbito da empresa familiar.
Análise de fontes documentais	O estudiante deberá de identificar e consultar as fontes documentales necesarias para o problema que pretenda resolver en cada momento. O profesor deberá actuar orientando dito análisis documental.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos	O profesor ademáis de atender ás cuestións expostas polos estudiantes en cada una das clases, atenderá os de forma máis ampla e personalizada nas sesións de titorías que se realizarán de forma virtual. Nos horarios de titorías o alumno será atendido para aclarar aquelas dúbidas que lle xurdan, tanto no desenvolvo dos casos de estudio, como para a preparación do proxecto.
Discusión dirixida	
Presentación oral	
Solución de problemas	
Análise de fontes documentais	Alumnos con dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Empregarase a plataforma Moodle e o correo electrónico como vehículo de comunicación principal para a xestión de contidos, titorías e a entrega de traballos. Acordarase ao comezo do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, mais terán a misma obriga de realizaron actividades e de acudiren a calquera tipo de proba de avaliación que o alumnado a tempo completo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación
Estudo de casos	A14 A21 A22 A23 A24 A25 B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B15 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11	Valorarase a capacidade do alumno para aplicar a metodoloxía do caso utilizando os coñecementos específicos desta materia.	70
Solución de problemas	A21 A22 A23 A24 A25 B1 B2 B3 B9 B10 B14 C1 C2 C3 C7 C8	Valorarase a capacidade do alumno para aplicar a solución de problemas utilizando os coñecementos específicos desta materia.	30

Observacións avaliación

Tanto o estudo de casos como a solución de problemas exixe para sua realización a aplicación adecuada das metodoloxías impartidas, a presentación dos resultados do análisis, a capacidade de discutir e defender os criterios que sustentan o análisis e a búsqueda, filtrado, selección e consulta de fuentes de documentación que apoyen o análisis. Polo tanto, estos aspectos se avaliarán conxuntamente en ambos conceptos atribuindo un 70% da avaliación ao estudo de casos e un 30% á solución de problemas.

Avaliación segunda oportunidade e convocatoria extraordinaria: o sistema de avaliação aplicado na primeira oportunidade manterase para a segunda oportunidade e a convocatoria extraordinaria. Nestas oportunidades poderanse contemplar casos específicos de estudiantes que por motivos de saúde debidos ao COVID-19 non puideran desenvolver todas as tareas requeridas para superar a materia na primeira oportunidade.

Alumnos con dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: empregarase a plataforma Moodle e o correo electrónico como vehículo de comunicación principal para a xestión de contidos, tutorías e a entrega de traballos. Acordarase ao comezo do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, mais Terán a mesma obriga de realizaren actividades e de acudiren a calquera tipo de proba de avaliação que o alumnado a tempo completo.

Cualificación de non presentado. Corresponde ao alumno cando so participe de actividades de avaliação que teñan unha ponderación inferior ao 20% sobre a cualificación final, con independencia da cualificación obtida.

A

realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliação, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometía: o/a estudiante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Corona, J. (ed) (2011). Empresa Familiar: aspectos jurídicos y económicos. Deusto - Casillas, J.C. y otros (2005). La gestión de la empresa familiar. Thompson - GalveC. y Salas, V. (2003). La empresa familiar en España. Fundación BBVA - Rojo, A., Diéguez, J., López, P. (2011). Importancia del concepto de Empresa Familiar en investigación: utilización de la base de datos SABI para su clasificación. Revista de Empresa Familiar 1(1) <p>A maiores da Bibliografía relacionada, dado que o análise e búsqueda de fontes documentales é unha das metodoloxías desenvoltas durante o curso, será o propio alumno (orientado polo profesor) quén en función dos problemas que teña que abordar buscará las referencias documentales mais apropiadas. A lo longo do curso, recomendarase material adicional correspondiente aos contidos impartidos.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

1.- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia:
1.1. Solicitarase en formato virtual e/ou soporte informático
1.2. Realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos
2.- Facilitarase a integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria
3.- As tutorías faranse a través de teams
4.- Traballarase para fomentar valores de respecto e igualdade.
5- Perspectiva de xénero. Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías